

Glosarijai ir terminija

Šiame skyriuje trumpai apžvelgiami esami Europos lygmens aiškinamieji žodynai (glosarijai) ir daugiakalbiai tezaurai.

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

H

Habeus Corpus -faciendum et recipiendum...

Glosarijus – abėcėlinis tam tikros mokslo srities terminų sąrašas, kuriame kartu pateikiamos ir tų terminų apibrėžtys. Dvikalbiame glosarijuje vienos kalbos terminai yra apibrėžiami antrąja kalba arba paaiškinami kitos kalbos sinonimais ar artimais žodžiais. Glosarijus gali būti suprantamas kaip žodynas, kuriame aiškinamos sąvokos, susijusios su tam tikra mokslo ar veiklos sritimi. Teisės srityje terminas *glosarijus* gali reikšti du dalykus: tai gali būti tiek frazių sąrašas su vertimu į atitinkamų šalių kalbas, tiek terminų apibrėžčių sąrašas.

Glosarijai

IATE

 IATE (*InterActive Terminology for Europe*) – **daugiakalbė terminų duomenų bazė**, kurią vertimui naudoja Europos institucijos.

Ją sudaro visose Europos Sąjungos veiklos srityse vartojamų sąvokų ir frazių **paieškos sistema**. Norint ja tinkamai naudotis, reikia gana profesionaliai mokėti vertimo kalbą. Ši profesionaliems vertėjams labai naudinga priemonė ne visada tiks plačiajai visuomenei, teisminėms institucijoms ar teisės specialistams. Sąvokų ar frazių vertimus įveda patys vertėjai, sukurdami naujus įrašus ar papildydami jau esamus. Siūlomi atitikmenys pateikiami įvairiomis (dažniausiai – ne visomis) oficialiosiomis Europos Sąjungos kalbomis.

Šia duomenų baze galima naudotis nemokamai.

Sinonimų žodynas

ES žodynai

Svetainėje **EU Vocabularies** suteikiama prieiga prie ES institucijų ir įstaigų tvarkomų žodynų. Čia rasite kontrolinių žodynų, schemų, ontologijų, duomenų modelių ir t. t. Pagal ES atvirųjų duomenų iniciatyvą prieiga prie viso svetainės **EU Vocabularies** turinio visuomenei suteikiama nemokamai.

Šis tezauras sudarytas 23 oficialiosiomis Europos Sąjungos kalbomis.

LYGINAMASIS DAUGIAKALBIS TEISĖS ŽODYNAS (VJM)

VJM yra daugiakalbis įvairių šalių vidaus teisių sistemų (24 kalbos ir 30 teisės sistemų) terminų rinkinys, sudarytas Europos Sąjungos Teisingumo Teismo teisininkams lingvistams atlikus išsamius lyginamosios teisės mokslinius tyrimus.

VJM terminologinių duomenų įrašuose pateikiama labai išsami informacija, kaip antai apibrėžtys (atsižvelgiant į konkrečią teisės sistemą), lyginamosios teisės pastabos, įvairios nuorodos (į nacionalinės, ES ir tarptautinės teisės sistemų teisės aktus, teismų praktiką ir akademinę doktriną), skirtingos tų pačių sąvokų apibrėžtys (ta pačia kalba ir kartais skirtingomis kalbomis, atsižvelgiant į teisinę sistemą), aiškiai nurodoma termino kilmė (funkcinis ekvivalentas arba perifrazė), pastabos (teisiniai semantizmai, supainiojimo pavojus, pasenę terminai), sąvokų sąsajos, kurios leidžia lengvai pamatyti semantinius sąvokų ryšius ir kt.

Šiuo metu VJM yra apie 1 400 terminologinių įrašų: 250 – imigracijos teisės (užsieniečių teisės), 450 – šeimos teisės, 420 – baudžiamosios teisės (maždaug pusė baudžiamosios teisės įrašų šiuo metu peržiūrima) ir apie 280 – kitų sričių. Visi įrašai pateikiami terminologijos duomenų bazėje [IATE](#).

Šią duomenų bazę gali naudoti visi – piliečiai, teisės specialistai, studentai, lingvistai, terminologai, vertėjai, norintys suprasti sąvoką. Ji taip pat gali praversti verčiant ar rengiant tekstus.

Daugiau informacijos:

- [Projekto istorija](#)
- Lankstinukas „[Comparative multilingual legal vocabulary](#)“
- [Daugiakalbių terminologijos duomenų įrašų sąrašas](#):
- Sąvokų sąsajos:
  - Šeimos teisė: [Tėvų ir vaikų santykiai](#) | [Santuokos teisė](#) | [Šeimos padėtis](#)

Jei norite gauti daugiau informacijos, kreipkitės į šį projektą vykdančią Europos Sąjungos Teisingumo Teismo [darbo grupę](#).

Šį puslapį tvarko Europos Komisija. Šiame tinklalapyje pateikta informacija nebūtinai atitinka Europos Komisijos oficialią poziciją. Europos Komisija neprisiima atsakomybės ar įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą informaciją arba duomenis. Informacija apie ES tinklalapių autorių teises pateikiama teisiniame pranešime.

Paskutinis naujinimas: 30/12/2020